

Yer tesliminin kısmen yapılamamış olması

Yargıtay 15.HD.

E: 77/268

K: 77/1109

T: 12.5.1977

Mahkeme kararında, inşaat alanının istimlakinin geciktirildiği ve yüklenicinin köylülerin müdahalesine maruz kaldığı gerekçesinden hareketle, davalı idareyi mütemerrit saymış ve ihaleyi idarenin ihlal ettiğini kabul ile davacı istekleri doğrultusunda karar vermiştir. Oysa sözleşmenin eki olan DSİ, Genel Şartnamenin 10. ve müteakip maddelerinde "... istimlak edilecek veya geçici olarak işgal edilecek yerlerin istimlak veya muvakkat işgal muameleleri de DSİ tarafından ikmal edildikçe peyderpey yükleniciye teslim olunur.

Yerin tesliminde iş programına göre gecikme olması halinde yüklenicinin bjr itirazda bulunamayacağı ve tazminat isteyemeyeceği belirtilmiştir. Bu durumda geciken istimlaklerden ve arazinin kısım kısım tesliminden dolayı yüklenicinin herhangi bir itiraz ileri sürmesi ve tazminat istemesi hukuken mümkün değildir.

Öte yandan davacı şirkete yerin teslim edildiği 25.9.1974 tarihinden dava günü olan 14.7.1975 tarihine kadar geçen süre içinde istimlak işlemleri bitirilerek davacıya iş alanı olarak bırakılan toplam arazi tutarı araştırılmalı, böylece 1.11.1974'te tasdik edilen iş programına nazaran, davacının projelerini ne zaman hazırladığı, sözü edilen işlemlerden mukavele ve iş programına göre davacının ne miktarını inşa ettiği incelenerek, yüklenicinin sözleşme hükümlerine riayet

edip etmediği yani akdi sorumluluğunu ne ölçüde yerine getirdiği tespit olunmalıdır.

Ayrıca tüm arazinin kamulaştırılmamış olmasının inşası istenen işlerin yapılmasına engel teşkil edici nitelikte bir olay olup olmadığı araştırılmalı ve bu hususun engel teşkil etmediği işlerde yüklenicinin hangi işlere başlayıp hangilerini bitirdiği soruşturulmalıdır.

2- Civar köylülerin inşaatı engellediği iddiasına gelince; Davalı idarenin ibraz ettiği belge ve tanık ifadelerinde bu tarz engellemenin 10 günden ibaret bulunduğu anlaşılmakla olayda için yürütülmesini engelleyecek derecede bir müdahale ve tecavüzün varlığından söz edilemez.

3- Davacı şirketin inşaat mahalline getirdiği araç ve gereçlerin atıl kalması ve personele ödenen para ile yoksun kalınan kâr toplamı 5.100.000 lirayı talep etmesine gelince:

Olayda sözleşme şirket tarafından bozulmuştur. Bu durumda BK'nun 106. maddesine göre, davacı yalnız sözleşmenin geçerli olduğu ve yürürlükte kalacağı inancı ile yaptığı ve sermayeden kayıp şeklinde ortaya çıkan harcamaları isteyebilir. Yoksa için bitirilmesi halinde elde etmesi muhtemel kârı isteme hakkından yoksundur. Davacının belirtilen menfi zararı alabilmesi ise ancak davalı idarenin |mütemerrit olduğu veya davranışı ile akdin bozulmasına sebebiyet verdiğinin anlaşılması halinde söz konusudur.^

4- Olayla ilgili işe ait teminat mektuplarının yükleniciye verilebilmesi için DSİ Genel şartnamesinin 41. maddesinde yüklenici adına konan şartların yerine getirilip getirilmediğinin araştırılması gerekir.